

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
ГЕНЕРАЛЕН ЩАБ

СЕКРЕТНО

Екз. № 2

ТУК - ПЪРВИЯ СЕКРЕТАР НА ЦК НА БКП И
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДЪРЖАВНИЯ СЪВЕТ
ДРУГАРЯ ТОДОР ЖИВКОВ

И Н Ф О Р М А Ц И Я

№ 21

По обстановката в Кипър и Гърция

В последно време в обстановката в Кипър и Гърция се забелязват някои нови елементи.

В Кипър те се характеризират със следното:

- националната гвардия на Кипър, която се ръководи от гръцки команден състав, е подсилена с нов контингент офицери, сержанти и войници, пристигнали от Гърция и предназначени за заемане на някои важни длъжности. Предвиждало се от този състав да бъдат подменени и екипажите на танковете в гвардията;
- продължава въоръжаването на нелегалната организация "ЕОКА-2", което показва, че тя не само няма да бъде разпусната, но се готви и за по-активни действия срещу правителството на

Макариос. Досегашният ръководител на организацията Карусос, който е застъпвал становището организацията да води борба против правителството само с политически средства, е заменен с гръцкия полковник от запаса Дертилис, служил в диверсионно-разузнавателните части на Гърция;

- гръцкото правителство оказва натиск върху Макариос и води пропаганда за възстановяване сана на отстранените бивши митрополити на Пафос, Кирения и Лимасол, с което цели да създаде разединение сред кипърското население от гръцки произход по въпросите на църквата;

- според някои данни гръцкото и турското правителство са постигнали споразумение по една част от спорните въпроси за местното административно управление в Кипър и участието в него на гръцката и турската общност, без това да е съгласувано с кипърското правителство. Според Макариос на турската страна били направени големи отстъпки, поради което той счита споразумението за неприемливо.

Оценявайки създадената обстановка на острова, Макариос е провел среща с гръцкия посланик в Никозия, пред когото е протестира за предприетите от гръцкото правителство действия срещу него, а също така и за опитите да бъде решен кипърският въпрос без неговото знание. Заплашил е, че ще изгони всички гръцки офицери от Кипър, които се занимават с нелегална дейност и че, ако се наложи, ще скъса отношенията си с Гърция. За предотвратяване на въоръжени действия срещу него, Макариос е предприел редица мерки: полицията и въоръжените групи от насе-

лението са приведени в повишена готовност; по дипломатически път е поискал политическа подкрепа от социалистическите страни; потърсил е съдействието на демократичната общественост в западните държави; обърнал се е за помощ и към правителството на Англия, което, според наличните данни, е заявило, че е против всякакво насилствено решение на кипърския въпрос и др.

Във връзка с посочените събития, в Кипър нашироко се говори за подготовка на преврат срещу Макариос, който щял да бъде съгласуван с нов преврат в Гърция. Като общ организатор някои среди считат служителя в американското посолство в Атина Неф, който преди е служил в американското посолство в Никозия и бил организиран опита за покушение срещу Макариос през 1970 г.

Изостря се вътрешнополитическата обстановка и в Гърция.

Известно е, че в сегашните гръцки управляващи среди съществуват редица разногласия по бъдещото развитие на режима. В него още от установяването му (ноември 1973 г.) се оформиха три основни групировки:

- представители (президентът Гизикис, министрите Ралис и Триандафилакос и др.) на тенденцията за привличане в правителството на лица от бившите политически партии и създаване на парламентарен режим;

- група начело с генерал Йоанидис (началник на военната полиция), която е за продължаване на военния режим в духа на преврата от 21 април 1967 г.;

5

- група на младите офицери, т.н. "кадафисти" (с ръководител полковник Стиакис - командувач бронетанковите войски), с националистически и антимонархически настроения. Тя също е за запазване на военния режим, но е за провеждане на още по-твърд политически курс.

Групите на Йоанидис и Стиакис постепенно се оформят като единно течение за запазване и продължаване на военния режим срещу представителите на тенденцията за създаване на парламентарна фасада на управлението на страната. И двете групировки не се различават по своята обща проамериканска насоченост, но имат различни становища по вътрешното развитие на Гърция.

Постъпващите в последно време данни показват, че противоречията между отделните групировки се изострят, особено в средите на офицерския корпус. Според някои сведения в солунския гарнизон групата на недоволните от действията на генерал Йоанидис се оглавява от командира на 3-и армейски корпус (Солун) генерал Йоанис Давос. В гарнизона били предприети мерки за арестуване или отстраняване от длъжностите им във военната полиция на привържениците на Йоанидис и установяване на пълен контрол в частите и съединенията на 3-и армейски корпус от страна на генерал Давос.

За предотвратяване на евентуални сблъсквания, в последно време режимът е предприел бързи мерки за изглаждане на противоречията сред командния състав на армията. Вероятно с тази цел командувачият гръцките въоръжени сили генерал Бонанос е посетил Солун. По непотвърдени данни войските от атинския и ня-

6

кои други гарнизони били приведени в повишена бойна готовност. Генерал Йоанидис бил сменен от длъжността началник на военната полиция с друго лице, на което били предоставени по-широки пълномощия - осъществяване контрол над Централната разузнавателна служба (КИП) и полицейските органи извън армията.

Според някои западни политически наблюдатели в Атина в Гърция нарязвали нови събития. Те считат, че посещението на Макарезос (бивш заместник-министър председател в правителството на Пападопулос) в САЩ е свързано с евентуално съставяне на ново преходно правителство и привличане в ръководството на страната на някои дейци от бившите политически партии.

ЗАМ.-НАЧАЛНИК НА ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ НА БНА И
НАЧАЛНИК НА РАЗУЗНАВАТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ-ГЩ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ (ЗИКУЛОВ)

№ 0601/22.3.1974 г.
Отпечатано в 1 екз.
Размножено в 26 екз.
ГВ

МОЛЯ ДА НЕ СЕ ЗАВЕЖДА,
ПОДЛЕЖИ НА ВРЪЩАНЕ.